

Landelijke Overleg Levertransplantatie (LOL)

Doel

Het Landelijk Overleg Levertransplantatie (LOL) heeft als doel zowel gevraagd als ongevraagd advies uit te brengen richting de NTS en de NTV over beleidsmatige vraagstukken ten aanzien van leverdonatie en -transplantatie. Daarnaast zorgt het LOL voor een goede afstemming over in Nederland lopende projecten en leverdonatie en –transplantatie gerelateerde onderwerpen.

Leden

Vanuit ieder centrum met een levertransplantatieprogramma hebben een (kinder-) hepatoloog en een transplantatiechirurg zitting in het LOL. Daarnaast is uit deze centra een transplantatiecoördinator welkom als toehoorder bij de vergadering. De secretaris van de ELIAC en de coördinator NOTR zijn bij de vergadering aanwezig. Om op de hoogte te blijven van de ontwikkelingen op het gebied van leverdonatie en -transplantatie en waar mogelijk een brug te slaan naar weefseldonatie sluit ook een stafarts van de NTS als toehoorder aan bij de vergadering.

Het secretariaat van het LOL is belegd bij het Beleid en Orgaancentrum van de NTS.

Het LOL bestaat uit de volgende leden:

<i>Voorzitter</i>	B. van Hoek, MDL-arts LUMC
<i>Secretaris</i>	H. Rodenburg, NTS (tot 1 ^e kwartaal 2017) B. Erkamp, NTS (vanaf 2 ^e kwartaal 2017)
<i>UMCG</i>	R.J. Porte, chirurg A.P. van den Berg, internist R. Scheenstra, kinderarts MDL
<i>LUMC</i>	B. van Hoek, MDL-arts J. Dubbeld, chirurg
<i>Erasmus MC</i>	J. de Jonge, chirurg W. Polak, chirurg H.J. Metselaar, MDL-arts

Besproken onderwerpen in 2017

Het LOL is in 2017 twee keer bijeen gekomen: op 16 maart en op 30 oktober. Onderstaand een weergave van de onderwerpen die besproken zijn:

- Terugkoppeling vanuit de ELIAC.
Een vast agendapunt is de terugkoppeling vanuit de ELIAC. Het ELIAC is bezig met de herdefinitie van de HU criteria. Ook volgt er in 2018 nog een vergadering over Hepatocellulair Carcinoom (HCC).
- Implementatie machine perfusie in Nederland
De stand van zaken m.b.t twee lopende onderzoeken is besproken: De hypotherme MP trials (DHOPE-DCD en HOPE-DBD) en de COR NMP trial. Tevens is er een toelichting gegeven op een collectief plan voor machineperfusie in Nederland. Dit document dient als leidraad voor nieuw te financieren projecten op het gebied van machine perfusie. Een van deze projecten betreft Normotherme Regionale Perfusie (NRP) in DCDIII donoren.

- (Lopende) Studies
De lijst met studies is in 2017 geüpdatet. De hierboven genoemde machine perfusie studies zijn aan de lijst toegevoegd. De eerste resultaten van de studie over perihilaire cholangiocarcinomen zijn in het LOL gepresenteerd.
- Afgewezen levers
Tijdens iedere vergadering wordt een overzicht van de door Nederlandse centra afgewezen levers besproken. In de vergadering van oktober kwam de uitnamekwaliteit van de levers ter sprake. Er is afgesproken dat er een onderzoek komt naar de duur van de hepatectomietijd.
- Nederlandse allocatieregels Lever
De NTS heeft Nederlandse allocatieregels voor de lever uit de ET manual geëxtraheerd. Deze allocatieregels zijn in het LOL besproken en vastgesteld. Er wordt een proces ingericht om te zorgen dat de Nederlandse allocatieregels up-to-date blijven.
- Landelijk indicatie en selectie protocol
Het protocol indicatiestelling en selectie voor levertransplantatie bij volwassenen en kinderen in Nederland is in 2017 geüpdatet en op de website van de NTV gepubliceerd.
- Onderzoek naar NSE systeem
Tijdens de LOL vergadering in september 2016 zijn de eerste uitkomsten van de analyse over de Non Standard Exception (NSE) aanvragen gepresenteerd. In de vergadering van oktober 2017 is besloten dat verder onderzoek op dit moment niet nodig is.
- Screening op Hepatitis E
In het LOL is besproken of orgaandonoren standaard gescreend moeten worden op Hepatitis E virus. Het LOL acht dit niet noodzakelijk.
- Presentatie Donor Organ Transplantation System (DOTS)
Danielle Nijkamp van de startup FABRIC presenteerde het zogenoemde Donor Organ Transplantation System. Dit systeem moet het logistieke proces rondom het orgaanaanbod overzichtelijker en gemakkelijker maken. Inmiddels heeft ieder centrum toestemming gegeven om een pilot te draaien met dit systeem. De resultaten van de pilot zullen t.z.t. aan het LOL worden teruggekoppeld.
- Presentatie Hepatocellulair Carcinoom (HCC)
Dr M.J. Coenraad (LUMC) presenteerde de eerste resultaten van een retrospectief onderzoek naar downstaging en levertransplantatie bij hepatocellulair carcinoom (HCC). Coenraad is bezig met een manuscript van deze studie en krijgt van het LOL toestemming om de database van deze retrospectieve studie als backfill in te voeren in de NOTR. Tevens heeft het LOL toestemming gegeven om een validatiestudie uit te voeren naar het AFP model van Duvoux et al.
- Presentatie Keten van donatie tot transplantatie
Brigitte Schaefer, manager Beleid en Orgaancentrum van de NTS, heeft de 4 hoofdprocessen 'Donatie-Allocatie-Uitname-Transplantatie' gepresenteerd. Aan de hand hiervan probeert de NTS samen met het veld om (toekomstige) structuren neer te zetten, beleid vorm te geven en de gehele organisatie m.b.t. donatie en transplantatie in te richten.